

kadernota bijdrage 24/8 (Positief Vooruit)

Voorzitter,

Voordat we de cijfers induiken, willen wij als Positief Vooruit eerst één definitie op tafel leggen.

Wat is eigenlijk een kadernota?

Wat ons betreft heel simpel:

De kadernota is het moment waarop de gemeenteraad zegt: dit vinden wij belangrijk, hier willen wij geld aan uitgeven en dit zijn de grenzen waarbinnen het college daarna de begroting maakt.

Of nog simpeler:

De raad bepaalt de richting. Het college werkt die richting uit.

Daarom eerst een vraag aan het college én aan de raad:

Kunnen we ons allemaal vinden in deze definitie?

Want dan weten we dat we vanaf hetzelfde vertrekpunt beginnen.

Verkiezingsjaar

Maar voorzitter, deze kadernota laat volgens ons ook zien dat we eens naar het systeem zelf moeten kijken.

Deze kadernota is voor een belangrijk deel voorbereid onder het **oude college**.

Vervolgens komen er verkiezingen, een **nieuwe raad, een nieuw college en een nieuw coalitieakkoord**.

En die moeten dan met die oude voorbereiding verder.

Dat schuurt.

Misschien moeten we daarom in een verkiezingsjaar helemaal geen gewone politieke kadernota meer maken.

Doe het dan simpel:

Maak een financiële overdrachtsbrief.

Wat ligt al vast? Wat moeten we wettelijk doen? Welke rekeningen komen eraan? Wat krijgen we van het Rijk? En hoeveel geld hebben we werkelijk te besteden?

Geen politieke boodschappenlijst van het oude bestuur, maar een eerlijke financiële boedelbeschrijving voor het nieuwe bestuur.

Daarna zijn de nieuwe raad en het nieuwe college aan zet om de politieke keuzes te maken.

En voorzitter, laten we het praktische voordeel niet vergeten:

Het scheelt ons met z'n allen ontzettend veel tijd.

Minder voorbereiding, minder papier en minder vergaderen over beleid dat na de verkiezingen misschien toch weer verandert.

Misschien is dat wel de eerste bezuiniging waar we vanavond allemaal vóór kunnen zijn.

Want verkiezingen zijn er niet voor niets.

De kiezer bepaalt opnieuw de richting. Dan moet het nieuwe bestuur ook de ruimte krijgen om die richting te vertalen naar de begroting.

Het amendement van de coalitie

Voorzitter,

Dan is het amendement van de coalitie interessant.

De coalitie stelt voor om het **nieuwe beleid niet vast te stellen, maar voor kennisgeving aan te nemen**, zodat later een bredere afweging kan plaatsvinden.

Daar zit volgens ons een verstandig principe achter:

Eerst goed kijken, dan afwegen en daarna besluiten.

Maar dan vragen wij:

Waarom gebruiken we datzelfde principe niet voor andere onderdelen van deze kadernota die óók nog niet volledig zijn uitgewerkt of besloten?

Of nog simpeler:

Zou dat principe niet voor de hele kadernota moeten gelden?

Huishoudelijke hulp

Neem de **huishoudelijke hulp**.

Daar wordt al een besparing ingeboekt van **€850.000 in 2027**, oplopend naar **€1,875 miljoen per jaar**.

Maar het inhoudelijke besluit is nog niet genomen.

Sterker nog: **in januari is dit onderwerp op initiatief van de ChristenUnie van de agenda gehaald**.

Er waren nog vragen naar aanleiding van de reactie van de Adviesraad Sociaal Domein en we wachten nog op informatie van het college.

We moeten toch eerst weten:

Wat betekent dit voor onze inwoners? Wie krijgt straks minder huishoudelijke hulp? Wat betekent dit voor ouderen en mantelzorgers? En zijn er alternatieven?

En toch staat de besparing al in de cijfers.

Dan vragen wij:

Als de informatie nog niet voldoende is om inhoudelijk te besluiten, hoe kan de financiële opbrengst dan al wél vaststaan?

Het CDA zegt zelf: **eerst luisteren, dan beslissen**.

Dat vinden wij een prima uitgangspunt.

Laten we dat dan ook doen.

Eerst de informatie. Dan het gesprek. Dan het besluit. En daarna pas de besparing.

Bezuinigingen op onze organisatie

Voorzitter,

Ook bij de **bezuinigingen op onze eigen organisatie** zien we bedragen waarvan de precieze invulling nog niet is uitgekristalliseerd.

Welke taken stoppen we? Wat betekent dat voor onze dienstverlening en onze medewerkers? En wat gebeurt er met de externe inhuur?

Als personele besparingen pas ontstaan wanneer taken verdwijnen, moeten we toch eerst bepalen **welke taken verdwijnen** en daarna berekenen wat dat oplevert?

Niet andersom.

En juist hier noemen we **MiddenDrenthe Nu**.

MiddenDrenthe Nu staat voor **nuchter en betrouwbaar bestuur**.

Dat vinden wij een uitstekend uitgangspunt.

Eerst weten wat we gaan veranderen en daarna eerlijk opschrijven wat het oplevert.

Dat lijkt ons inderdaad nuchter én betrouwbaar.

Wat krijgen we van het Rijk?

Voorzitter,

Voordat we inwoners minder ondersteuning geven of belastingen verhogen, missen wij nog een belangrijk inzicht:

Wat kosten onze wettelijke taken werkelijk en hoeveel geld krijgen we daarvoor van het Rijk?

Denk aan Wmo en jeugdzorg.

Wij willen eenvoudig kunnen zien:

Wat moeten we uitvoeren?

Wat krijgen we daarvoor van het Rijk?

Wat kost het werkelijk?

En waardoor ontstaat het verschil?

Want als een taak 10 miljoen kost en Den Haag geeft 8 miljoen, hebben we een ander gesprek dan wanneer Den Haag 10 miljoen geeft en wij er zelf 12 miljoen van maken.

Eerst weten waar het gat ontstaat, voordat we bepalen wie het moet dichten.

Anders lopen we het risico dat we onze inwoners laten betalen voor een probleem waarvan we nog onvoldoende weten waar het precies ontstaat.

Toeristenbelasting – motie

Voorzitter,

Dan de **toeristenbelasting**.

Positief Vooruit is tegen deze verhoging.

Maar ook wij kunnen rekenen:

De helft plus één is een meerderheid.

Dus wij begrijpen dat de coalitie deze verhoging kan doorzetten. Dat is democratie en dat respecteren wij.

Maar juist hier noemen we de **VVD**.

De VVD heeft vóór de verkiezingen aangegeven dat de toeristenbelasting zo laag mogelijk moet blijven en dat de opbrengsten ten goede moeten komen aan recreatie en toerisme.

Wij gebruiken dat niet als verwijt.

Wij vinden het juist een goede belofte.

Dus als de verhoging er met de helft plus één toch komt en de coalitie zegt dat het extra geld teruggaat naar recreatie en toerisme:

leg dat dan ook vast.

Onderzoek bijvoorbeeld een fondsconstructie, zodat zichtbaar wordt waar het extra geld terechtkomt.

Daarom dienen wij hierover vanavond een motie in.

Onze vraag aan de VVD is simpel:

Kunnen we samen zorgen dat deze belofte wordt waargemaakt?

U heeft misschien de **helft plus één** om de belasting te verhogen.

Maar misschien hebben we wel de hele raad om ervoor te zorgen dat het geld terechtkomt waar we zeggen dat het voor bedoeld is.

Wegenonderhoud

Voorzitter,

Dan onze **wegen**.

Deze raad heeft in 2023 zelf bepaald welk onderhoudsniveau we willen.

We weten dat vanaf 2028 ongeveer **€2,2 miljoen per jaar** nodig is om dat niveau vol te houden.

Wij vragen vandaag niet om dat geld uit te geven en dienen hiervoor ook geen amendement in.

Wij vragen alleen:

Laat eerlijk zien dat die rekening eraan komt.

Want hier ontstaat iets vreemds.

Bij huishoudelijke hulp rekenen we alvast met een toekomstige besparing.

Bij de organisatie rekenen we met besparingen die nog moeten worden uitgewerkt.

Bij de toeristenbelasting rekenen we alvast met hogere inkomsten.

Maar bij de wegen kennen we een toekomstige rekening en die maken we juist niet volledig zichtbaar.

Waarom rekenen we toekomstige inkomsten en besparingen wél mee, maar een bekende toekomstige rekening niet?

En ook hier noemen we de **VVD**.

De VVD heeft zelf aandacht gevraagd voor goede wegen, veilige fiets- en voetpaden en aangegeven dat uitstel van onderhoud uiteindelijk duurder kan worden.

Ook dat vinden wij een goede belofte.

Dus laat eerst eerlijk zien wat het kost.

Daarna kan de raad kiezen:

houden we het niveau, zoeken we extra geld, kiezen we voor een ingroeipad of stellen we het niveau bij?

Dát is kaderstellen.

Beloften als gezamenlijke meetlat

Voorzitter,

Wij noemen deze verkiezingsbeloften niet om partijen ermee om de oren te slaan.

We gebruiken ze als **gezamenlijke meetlat**.

Het CDA zegt: **eerst luisteren, dan beslissen**.

MiddenDrenthe Nu staat voor **nuchter en betrouwbaar bestuur.**

De VVD heeft duidelijke beloften gedaan over **toeristenbelasting en wegen.**

En bij PRO zien we nadruk op de menselijke en sociale kant.

Daar kunnen we elkaar juist vinden.

Want uiteindelijk zijn het geen beloften aan Positief Vooruit.

Het zijn beloften aan onze inwoners.

En daarom komen we terug bij het amendement van de coalitie.

Als we bij nieuw beleid zeggen:

eerst goed bekijken, afwegen en daarna besluiten,

waarom gebruiken we dat principe dan niet voor de hele kadernota?

Voor Positief Vooruit is de volgorde simpel:

Eerst weten.

Dan wegen.

Dan kiezen.

En daarna rekenen.

Tot slot – stikstof

Voorzitter,

Tot slot heel kort onze boeren.

Op 19 augustus hebben vier partijen een steunverklaring voor onze boeren ondertekend.

Wij vinden dat mooie woorden ook een vervolg mogen krijgen.

Daarom dienen wij vanavond ook een **motie over stikstof** in.

Niet om vanuit Midden-Drenthe het landelijke stikstofprobleem op te lossen.

Wel om uit te spreken dat natuurbeleid gebaseerd moet zijn op **daadwerkelijk vastgestelde ecologische omstandigheden en meetbare effecten**, en dat onze boeren recht hebben op duidelijkheid en toekomstperspectief.

Niet alleen praten óver onze boeren, maar vooral mét onze boeren.

Voorzitter,

Daarmee zijn we terug bij onze rode draad:

Eerst weten. Dan wegen. Dan kiezen. En daarna rekenen.

De raad bepaalt de richting. Het college werkt die richting uit.

En laten we onze verkiezingsbeloften daarbij niet gebruiken als verwijt, maar als **gezamenlijk kompas**.

Want vertrouwen groeit wanneer inwoners ná de verkiezingen terugzien wat wij vóór de verkiezingen hebben beloofd.

Dank u wel, voorzitter.